

Els periodistes balears s'organitzen

El buit més escandalós del món associatiu insular es va omplir el dia 23 d'octubre. Després d'un any de converses i d'intents fracassats, finalment, com a colofó de dos anys de preparació, naixia, avalat per més de cent setanta professionals, el Sindicat de Periodistes de les Illes Balears.

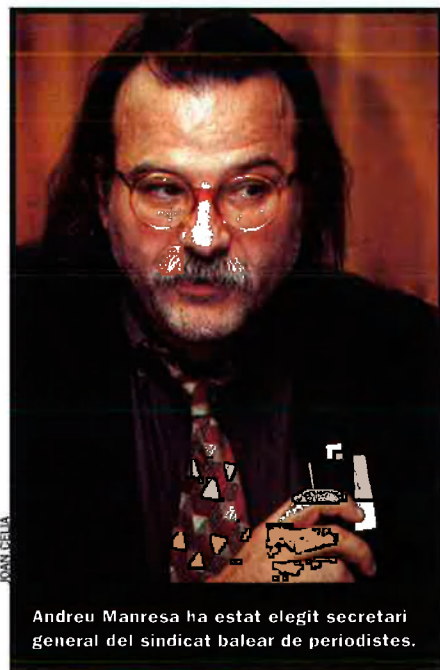
El dia 28 d'octubre es constituïa a Palma, al centre Can Tàpera, de la Caixa d'Estalvis de Balears, Sa Nostra, el Sindicat de Periodistes de les Illes Balears (SPIB), després de quatre hores de debat entre una part del centenar i mig de professionals que s'hi reuniren.

Per primera vegada després de molts d'intents infructuosos, els periodistes illencs han sabut organitzar-se. A diferència de tants altres llocs, tots els intents hi havien fracassat fins ara, a les Balears. Les primeres converses daten dels temps de la transició política, quan amb tota l'efervescència política i associativa, es van constituir qui-sap-les plataformes i organitzacions. Però aleshores els periodistes balears eren pocs, molt pocs. Per ventura per això, i perquè possiblement també les relacions entre empreses i professionals no eren iguals que ara, la possibilitat de crear un sindicat no passà de simples converses.

Durant els anys 80 i 90 el panorama mediàtic, com a tot arreu, s'ha complicat molt. Però amb l'afegit que a les Balears, amb la multiplicació de mitjans i de professionals, la complicació ha estat molt més notable.

La tradició periodística illenca sempre ha estat marcada per nombroses capçaleres de premsa. Però ara, per a una població de 800.000 persones, l'oferta diària impresa és de cinc diaris a la capital: *Balears*, *Diario de Mallorca*, *Majorca Daily Bulletin*, *Última Hora* i *El Mundo-El Día de Baleares*; a més hi ha *Diario de Menorca* i *Diario de Ibiza*, a banda edicions a Menorca i a les Pitiüses d'*Última Hora*. De setmanaris, hi ha *Mallorca Magazin*, *Palma Kurier*, *Proa* i *Quatre Illes*, a més d'uns quants d'àmbit local-municipal.

En televisió, hi ha el centre territorial de TVE-Balears, però durant els anys 90 hi han aparegut *Antena 3-Televisión-*

Andreu Manresa ha estat elegit secretari general del sindicat balear de periodistes.

Mallorca (amb una desconnexió diària, amb informatiu, per a l'illa), Canal 4 i Tele Nova (totes dues de caràcter local, però a la pràctica d'àmbit insular), a més d'unes quantes de més petites, locals i municipals.

D'emissores de ràdio, n'hi ha fins a una dotzena, les més importants de les quals tenen redaccions multiplicades: per a cada illa o per a comarques mallorquines: Palma, Inca, Manacor... Així mateix, hi ha mitjans continentals que hi tenen corresponents-redactors que segueixen la informació balear.

Un dels camps de la comunicació que aquests darrers deu anys o quinze s'ha desenvolupat més és el dels gabinets de comunicació, tant institucionals com privats. Només les institucions (govern, consells i principals ajuntaments) deuen tenir en nòmina una setantena de periodistes.

I tot això sense comptar les empreses privades de publicitat, relacions públiques o d'activitats més o manco direc-

tament relacionades amb la comunicació, que també contracten periodistes.

Tot plegat dona, forçosament, un cens d'uns tres centenars de periodistes o més. Però és una pura suposició: ningú no ho sap. En tot cas, quantitativament, la professió periodística de les Balears té entitat. Ara, els professionals del ram mai no s'havien organitzat.

Certs trasbalsos empresarials (la desaparició d'un diari, *La Voz*, i d'alguna revista...) havien aixecat l'alarma. Periodistes diversos començaren a tractar, en converses informals, del panorama periodístic. La conclusió era sempre la mateixa: hi ha molts mitjans, cosa que atreu mà d'obra d'uns altres indrets; aquesta mà d'obra i la que pràcticament sense formació s'incorpora a la professió permeten que els empresaris sovint oferisquin llocs de feina mal pagats, perquè saben que sempre tendran demanda. Sobretot si no hi ha organització laboral.

Això coincidia amb una pressió política sobre els periodistes com mai no n'havien tingut tanta. Des del gabinet del president Jaume Matas (1996-1999), el cap de comunicació, el periodista Javier Mato, es convertí en la bèstia negra d'una bona part dels professionals que s'hi relacionaven, per informació o per opinió política. Les històries o llegendes sobre les malifetes del personatge omplirien un llibre negre del periodisme balear.

La gestació del SPIB. Aquestes circumstàncies difícils feren sentir més vivament la necessitat de fer "qualque cosa". Ara fa un parell d'anys començaren les primeres converses més serioses i de mica en mica s'anaren perfilant les idees. Al cap d'un any el grup de periodistes impulsors del projecte s'havia enriquit amb un nombre considerable de professionals de mitjans diferents.

Durant la darrera fase, aquest darrer any, han esclatat les suspicàcies dels sindicats tradicionals. Tant és així que, al congrés del sindicat de periodistes, no hi assistiren, tot i ser-hi convidats, ni un sol representant dels sindicats CCOO, USO, UGT o STEI. Ni tan sols els enviaren una carta d'enhorabona protocol·lària.

Fos com fos, es creà una comissió gestora, en la qual hi havia periodistes com Andreu Manresa, Marisa Goñi, Joan Marí o Bartomeu Picornell, per dir-ne uns quants. Aquests es feren càrrec del tram final. Es posaren en contacte amb els sindicats equiparables de Catalunya i Madrid, que desplaçaren representants a Palma unes quantes vegades per aconsellar-los i ajudar-los, feren les passes legals i, finalment, es convocà el congrés constituent pel sistema de dir-s'ho els uns als altres.

A les tres d'horabaixa del dia 21 d'octubre, un dissabte, s'obria, doncs, el congrés de constitució. Després de votar el nom de la institució, la identificació professional (periodistes o professionals de la informació o de la comunicació), el logo, un codi deontològic i moltes qüestions més, cap a les set del vespre es cloïa la sessió, amb la presència del convidat d'honor, el president del Govern balear, Francesc Antich.

El periodista Andreu Manresa, redactor-corresponsal d'*El País*, n'era elegit secretari general. A la comissió executiva, de dinou membres, hi ha un ex-director d'aquest mateix setmanari, avui redactor de política del *Diari de Balears*, Joan Marí.

El futur immediat de l'SPIB, en paraules del secretari general, Andreu Manresa, és de ser útils als 170 afiliats que l'integren. És així que es presentaran a totes les empreses per ser-hi reconeguts com a interlocutors socials, professionals i laborals, hi instaran l'afiliació i la presentació a les eleccions sindicals dels treballadors de cada empresa i —això ho deia mirant el president Antich— respectaran les institucions bo i esperant-ne que respectin els professionals, sense comptar amb subvencions: "no en demanarem ni en volem, perquè som un sindicat independent".

Miquel Payeras

